

Tudi mi Klasičci imamo pri ženitovanju svoje šoge, ktere so našim sosedom Slovcom slovenske. Pomisljati naših ljudi je edini čas ženitovanja ob so. Martinu in o. pustu.

Ugodne priliko, da si išče in najde ženin nevesto, so naši klasični rejmi, kteri se začnejo na dan so. Jurja in trje do zahvalne nedelje. Ob teh rejnih se opravlja služba dožja, in bližnja in daljna žlahta obiskuje svoje ljudi, prijatelje itd.; shaja se pa posebno tudi mladina in se tukaj soznaja.

Ko beta fant in deklina svoje sprečne zadeve med sabo poravnata, poišče starši na prošnjo fanta kakoga prijata svoje bližnje žlahte ali kakoga drugega za to opravilo pripravega moža, kterega zovejo "šubac". Šubac se napravi k staršiem vplane neveste in jim pové, kakaj je prišel, in kdo ga je poslal. Je staršiem neveste ponudba všeč, se podata oče in mati neveste, pa se kakošim najbližnji žlahtnik k novicu (ženinu) "na razgled". Prihodosec vna in spodobni žujni seločijo dan, za konplavat "ali" za glicenjo. Ko dan, glicenje "napoči", se podajo fant, oče njegov in var bolji prijatel bližnje žlahte, kar se navadno enualo, pred večjo zgodjo o hišo neveste. Pri večerji, ktera se o. študliji konča, se pogovarjajo: koliko bo oče fantu premoženja pripisal; koliko bo hiša nevesta dote imela, kakošno dalo bo o. hišo prinesla, in večkrat tudi, dan lebeuge "ali" poroke seločijo.

Malob dni pred poroko gre nevesta po bližnjih sosedah nabirati darov za "balo". Dan pred poroko pride novic z enim ali dvema tovaršima, so nevestino balo z vozom, o. kterega sta vola sprejma, ki sta o. cvetlicami okučana. Pred obedom cenijo večkrat žensko opravilo; ki jo misli garočinca seboj vzeti, od naj, manjšega do naj, večjega, in ko vse skup o. štrinjjo zložijo, se usede matič neveste na štrinjjo, in je ne da iz mesta giniti, dokler novic ne dauje kličavca ali naj, manjš goldinarja. Pri selodu dale poda novic šibo ali bic nevesti, da vola požene; potem pa vozi "volar", ki dobi za to ruto in hleb seloga kruha. Šibh voza sedi pa matič neveste, kteri spletivo kotos o. rokah drži.

Kadar pride dan poroke, se začnejo svetje, mladi in stari praznično, okoli devete ure shajati; vsak par, kamol je porabljen. Ko, potem pričnejo gajterkovati; za začetek se postavé na mizo juha,

2
miso, jaxent itd. Na pravem času po zahtevu se raz-
savi novice s svojimi svatmi, kterim ta dan le „Staršina“
zaukačuje, po „novico“ (laho pravimo pri nas nevesti)
večidel brez godcov; le drug in še kak mladenec s samo-
kresom.

Blizajo se nevestinemu domu, steljajo in viskajo
neplenkoma, ko se popled le popledkoma, zdaj ta zdaj
uni, steljali in viskali. Al- dvojišne vrata najdejo
zaprite. Staršina nevestni dšati tak krup, skoči na
dvojišče in začne popravevati: Kaj tako viskauje, tako
steljauje pomcu! Staršina novico mu odgovori,
da so tico, kteri ima posebno znamenje na glavi,
ravili, in da se je o to hišo štrila, ter ga prosi,
naj je iskati gre. Tu se onane hudo in ostro besedo-
vauje in prepirauje, in koj staršina neveste za popotui
list pobara, in kakšni da so ljudje. Staršina novico
poda list. Staršina nevestni, list prebraši, jih pušči
na dvojišče in gre o sobo kjer so nevestni svatje štriti.
Kar popled kako staro kabela kuharico, al kako drugo
sičeno žensko pripelje in prasa in prasa: „je li ta!“
Uni mu odgovorijo: „Sudi to vzameno sicer za ljubo in
za dobro, pa prava ta ni.“ Potem ko je staršina že vse
razkazal, staro in mlado, lepo in gardo, pokaje tudi
tovarišo (družico). Da je novici skolej podobna, le da
nevestnega znamenja nima. Staršina pa, rekši, da
je že vse preiskal, pa nič drugega našel ni, noče več
iskati. Koliko bolj se uni vrtolja, toliko bolj ženinov
staršina prosi, in vsi svatje začno prositi, dokler
kredoratnega moza ne sunečijo, da jim se enkrat, pa
zadnjičkrat iskati objubi. V glavo kimaše gre in pripo-
lje vendar novico. „Da je prava: ta je prava: oče
staršina zdaj se modri!“ vsi zagrežajo z enim gla-
som. Nevestni oče – „veliki oče“ imenovau – prišel ni-
joma kozarec vina, poždravja muzice svatov, jim po-
vrsti napivaje. Tem se tu družice prikajajo: prava
vsakega ženinovega svata za roko poljubi rekč: „do-
bo zdravje!“ druga daruje pitavo ruto in puselje, tret-
ja nabira darove rekč: „dajte kaj nevesti, da si kupi ruto.“
Kolg pa vendar se ne sunejo muditi, ker je ura snaj-
sta, ki ravno k poroki vabi.

Pa poroki se podajo ženin in nevesta in vsi svatje
skupej v hišo nevestnih staršev, in koj potem stara-
šini vlijo svatov h kosilu, odločivši vsakemu svatu
njega sedež. Nevestni hiši so prvi sedeži za svate
ženina. Tem se rosijo jedila na mizo. Ravadne jedi-
la so: juha (šupa), ležnji ali siguli, rajč, kuhana gove-

(V orig. dvakrat
nima pomota?)

3
dima in kuretina, presuti kuhani, pečenijske klobče, štruklji in
na zadnje „presence“ (gubana). Po vsaki jedi se pije in soj-
volne napija. Poleg tega se napiva tudi na slavo sojjo,
sled obedi prepevajo snake in dekleta, drugi streljajo,
vrtkajo itd. potem, ko nevesta žalostno prisvoji mažitki joha
in stoka.

Al večer se stija, „sheet“ je le eu dan, in napravljajo se na
odhod - nevesto novico na dom peljati. Staršina ženinov,
zahvalivši velikega očeta in mater, napramu sedaj, da mu
je prepovedano od njegovega velikega očeta, da ne sme
noči čakati, ker „se ne spodobi neveste ponoči pripel-
jati, sicer bi se vedla kje da je.“

Pri odhodu neveste od sojnih staršev poda ma devesju pi-
savo ruto, in deves pelje na pitavi ruti (večidel svilnati)
nevesto na nje prihodnji dom k novico. Novic pa daruje
nevestini materi, sojji tasiči, tolar ali nar manj goldinar. Ko se
soatje približajo ženinovi hiši, pošlje skriviči Staršina glasno-
sti, da odnese pozdrav od njega in vseh svatoov v ženinovo
hišo velikemu očetu in materi, ter mu napoveda, da se soatje
blizajo veseli in novico peljajo. Ženinovi starši ga zahvali-
jo za pozdrav, mu velijo se vesti in mu nudijo zavarico.
„Velika mati“ pa nalije majoliko (tako pravimo posodi za
vino), da se nevesti napiva.

Ko so soatje pred dvovrstnimi vratmi, vrtkajo in strelja-
jo, da je kaj-al hišne vrata so zaperte. Tu se začne hud pre-
pis, Staršina vodi eno in drugo k materi, dokler na zadnje
pritava novico. Ženinova mati jo vpraša: „Draga mi ne-
vesta! Kaj dobrega si nam prinesla?“ „Mir sojji!“ - veli ne-
vesta. Velika mati, stela je z vinom napoljeno majoliko
v rokah drži, jo poudi nevesti rehoč: „Dobro zdravlje!“ Ne-
vesta prime čitaro vina, pije in spusti noter nar manj to-
lar ali goldinar. Soatje bi tudi radi iz te majolike pili,
al mati ne dovoli, ker se, da je tolar noter. Potem ji poda-
jo iz rodbine kako možno doto, ki ga s naročje vpraše in
poljubi, darovaje mu ruto, sled belega kruha in kat duar.
Nekdo govori „poholencič.“ Nevesto peljajo potem v čunna-
to, prihodnji spavnico. Soatje se pa kaj vsedejo za mizo,
kjer je konno mesto, počnejo piti, in pripovedujejo ama-
čim, kako sojnih pri nevestnih lepo dobikovali itd. Potem
gauklaje Staršina se k večerji vesti. Navadne jedila so večidel
pečenijske in salata, štruklji, kuhani in pečeni, presence itd.
Sled obedi prepevajo. Napramu pa pritava kuharica z rabi-
to posodo ter pravi, ker jo je kon nesleči pri kuhni razbila,
za odškodnino za razbitina. Vsak soat ji kaj daruje.
Po ti večerji in dovedinih molitvah - ko se je zori - se
poslavi in vsakdo gre na soj dom.